

I.S.I.S.P.

II
1573

D U G Y R

BIBLIOTEC

Institutul
de pe la

Nr.

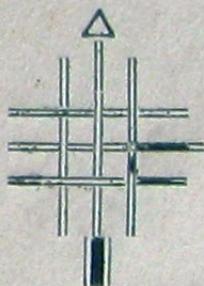
1573

FEMEIA IN EROISMUL

SPIRITUAL, MORAL ȘI NAȚIONAL

EDIȚIA II

942/67

FOND
L. RADACEANU

I.S.I.S.P.

BUCUREȘTI
EDITURA „CETAȚUIA LEGIONARA”
1937

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

1954

356/0.50/1/11

RADU GYR

Prohibitiv

Femeia în eroismul

spiritual, moral și național

Ediția II

bd 276569

~~17976/60~~
~~9113/67~~
~~998/16~~

— 1937 —

Idei dezvoltate într'o conferință, ținută la 8
Decembrie 1935, în aula Universității din Iași,
sub patronajul Centrului Studentesc Tecucean.

FOND
I. BALACAN

O lume tânără și un moment istoric

Epoca de febră și morb, care a urmat marelui războiu, a sguđuit sufletele și a prăbușit caracterele.

Prin incapacitatea de readaptare a generației întoarse de pe front și-a generației care i-a succedat la vechile valori morale și culturale, s'a ajuns la scindarea în *lumea veche* și *lumea nouă*, la un șir întreg de pseudo-valori și la altul nesfârșit de crize.

Deoparte: centrifugarea moralei în dogme externe, artificiale, tiranice, din care se desprindea o structură psihică negativă: ipocrizie, absență de spiritualitate, incorectitudine, superficialitate, demagogism, caracteristice vechei societăți. De altă parte, reacția împotriva acestei morale. Dar nu o reacție întemeiată pe purități și reconstrucției morale, ci limitată la un anarhism de suprafață, fără obiective clare și profunde.

Invazia de anarhisme și insurecții, de formule demagogice, corupții și false valori, conduceau, fatal, la confuzii și ruperi de punți, la mocirla morală și la instalarea panglicarismului politic, grăbind amurgurile și deschizând haosul¹⁾.

Iar sub leșia vânăta a crepusculului caracterelor de bronz și-al spiritualității, printre putregaie și ruini, în mijlocul marasmului, dezaxării generale și completei lipse de ideal și conștiință, se'mpleticea, rănit, micul înger bolnav al copilăriei generației noi. Dacă plăpândului școlar, fără mirajul și fără mandarinele de

1) Radu Gyr: „Studentimea și idealul spiritual”, Buc. 1935.

argint ale copilăriei, i se deschideau, în față, exodul de plumb al Moldovei și tifosul exantemic al lazaritelor de cercetași, adolescentului de mai târziu, pășind sfios și derutat și cu lăutele visului pitite, cu teamă, sub coastă, i se închideau înainte toate cărările, i se înfundau toate perspectivele.

Peisagiul era de cenușe.

În fața porților zăvorâte, generația tânără și-a trăit drama ei cea mai cumplită.

Căci nu trebuie să uităm niciodată că tineretul nostru a fost numai la un pas de prăbușire. De dezastru. La un pas de lunecare în mlaștinile anarhiei roșii, sau de osificare precoce între carapacele claustre ale izolării individuale.

Pe pământul moldovenesc al lui Ștefan cel Mare, pe cel muntenesc și creștinesc al Brâncoveanului, sau pe cel moșesc al Iancului, generația tânără ar fi putut încheia tragic linia destinului nostru istoric.

Din torsionările primilor ani post-belici se ivea, clorotic, tânărul de atunci: inegal și difuz, flămând de aspirații dar fără a avea o axă a lor, apt pentru un ideal, dar tatonându-l în obscurități și confuzii, torturat de întrebări și peregrin prin formule, cu trăire abstractă și livrescă, momit, superficial, de etichete sonore, cum acel paradis de foiță roșie visat de materialismul istoric al lui Marx, — decepționat și tânjind subterane energii, singuratec și pasiv.... Iar peste absența de directivă și peste mobilitatea interioară, plutea tragicul neintegrării într-o colectivitate sufletească, în unitatea spirituală a unei generații.

Și totuși, marea catastrofă care părea că amenință, cu macerarea, generația tânără, azi e pe deplin înlăturată. Corăbiile de suflet și vis ale tineretului, plutoare, până acum câtva timp, în schimbătorul joc al apelor, fiindcă lipsea, pe cârmă, vigoarea mâinii conducătoare iar pe catarguri desfășurarea pânzelor înalte, au, astăzi, îndreptar vânos al prorelor.

Prăpăstiile marine și fierăstrăul rânjitor al stâncilor nu mai amenință în fiecare clipă.

Tineretul s'a găsit, s'a încheat și *se cunoaște* în profunzimile aspirațiilor sale, după cum, lucid, se întregăză momentului istoric:

tineretul naționalist, tineretul legionar.

Dar ce forță a intervenit în structurile lui launtrice, dăruind directive, botezând cu spiritualitate, înălțând un verde pavilion de nouă orientare?

În primul rând, o revelație de ordin mistic. O chemare pornită din profunzimile de spirit ale unui inspirat, ale unui vizionar, și răsădită în adâncimile sufletești ale unei generații. O chemare istorică. O chemare a conștiinței istorice.

Această nouă structură a tineretului nu se datorește „catedrelor”, dar se datorește Universităților. Arderii interioare a studențimii din Universități.

Eruditul universitar, omul de știință adevărată, ne'nfricatul caracter și dascălul care, printre cei foarte puțini, predică, de la catedra sa, și suflet și ideal românesc, D-l Prof. *Traian Brăileanu* expune admirabil, în articolul D-sale „Studenții”¹⁾, procesul reflexiunii studentului naționalist, care avea să devină un căpitan de suflete: „Aici la Universitate, unde primejdia jidovească s'a arătat după războiu în toată grozăvia ei, unde politicianismul și indiferența profesorilor s'au arătat în toată goliciunea, unde și demagogii democrați căutau să-și recruteze agenți electorali și urmași destoinici în arta de-a înșela mulțimea, s'a trezit reflexiunea tânărului care avea să organizeze educația națională, creierea tipului unitar al Românului, în stare să înfrângă orgoliul judaic. Din intuiția clară a acestui „conducător”, a acestui „pedagog”, că numai o educație națională, severă, sistematică și în-

1) *Insemnări Sociologice*, No. 9, Decembrie 1935.

temeiată pe norme rigide, poate înfăptui acel tip românesc, unitar și indestructibil, s'a născut „tabăra de muncă”, școala naționalismului românesc”.

A fost, desigur, pe lângă intuiție, o transfigurare în adâncimi de lumi interioare, dincolo de rațiune și formule abstracte, transmisă dela conducător, de la Căpitanul spiritului românesc, întregului tineret legionar.

Transfigurare, îmbinând într'o sinteză inedită revelația mistică și conștiința istorică.

Să pricepem bine un lucru: trăirea lăuntrică a tineretului legionar nu se mai petrece în prezent nici pe plan rațional, nici pe plan livresc, ci pe planul substanțial (ascetic, așa putea spune) al revelației mistice și istorice.

Acest tineret are cristalizări de stalactită și erupții de vulcan.

Evoluția în esențele spirituale a fost atât de complexă, încât, în timp, n'ar putea fi egalată decât de un veac de prefaceri istorice. Inchipuiți-vă, doar, ce pas uriaș dela difuz și discontinuitate, la claritate și axă morală! Dela dibuiri, izolare individuală și hermetism static, la ideal comun de lume nouă și dinamism colectiv.

Pe lângă acest tineret, verde și înalt ca săbiile cucuruzului pe vară, și care mi-e drag precum un curcubeu după o săptămână de ploaie, ce dezolant și clorotic tablou oferă acele pâlcuri risipite, anarhice și dezorientate de „tineri scriitori și intelectuali”, pe cari îi vedem bâjbâind, nefericiți și confuzi, pe la „Corso”, sau prin criterioane.

De câte ori n'am strigat, prin ziare și reviste literare, chiot de deșteptare către acest pretins „tineret” scriitoricesc, babalâc cu tulle de adolescent, hibernând prin hermetisme și moțâind pe fișe sau prin cafenele!

Rezultatul? Bătrânii de 25 și 30 de primăveri, incapabili de a se încadra unui front comun — literar, cel puțin — recădeau, istoviți, în fotolii și frigiditate, după întâiul efort de-a ridica un stindard colectiv. *Nerealizând nimic, nepricepând nimic.* Ca niște manechine de cârpe. În livresc. Sub cruste.

Trebue rostit răspicat: nu există generație valabilă și nu văd altă elită, în actualul moment românesc, în afară de tineretul legionar.

Singurul selecționat și omogenizat pentru axă, disciplină, tărâm spiritual și misiune istorică.

Mi-ar trebui numai așchii de azur și curcubeu ca să pot descrie, frumos și înalt, generația legionară. În ciuda desnădăjduiților, crepusculizați prin turnuri de fildeș și agonizând sub zăvoare, prin eseuri și versuri încuiate....

De mult n'a mai cunoscut istoria noastră o vitejie spirituală de felul eroismului sufletesc al legionarismului. Un eroism moral de mare altitudine, navalnic, tumultos, dar și limpezit prin purități și elevații de ordin spiritual.

Tineretul legionar coboară din arama unei vitejii de baladă strămoșească. El descalecă din Corbea și din Toma Alimoș. A înfruntat, pentru crezul lui, urgia și și-a tânjit primăverile prin închisori. Și a arătat tuturor că trebuie să știi să și mori pentru ideal. Dela război și până acum, nimeni în țara noastră n'a mai căzut *pentru vis*, în afară de morții legionari. De trei ani încoace, numai mormintele legionare sunt demne să-și amestece oasele de pe fund cu argila străbună a vovezilor, pandurilor, haiducilor și a celor 800.000 morți, căzuți pentru cântecul unirii românești.

Un legionar s'a prăbușit, ucis pe la spate, fiindcă lipea o chemare românească pe un zid. Altul, a fost

doborât, cu șapte gloanțe, fiindcă visase frumos și în lumină o țară ca o piatră de smaragd¹⁾.

Desigur, pentru a putea să mori astfel, trebuie o mare putere de vis. O mare forță interioară de seninătate. Trebuie o pogorâre de-a dreptul din sufletul limpede și luminos al ciobanului „Mioriții”, în clipa când își pregătea nunta de azur cu moartea.

Dar pentru a te îngropa de viu, luni întregi, între funinginea și mucegaiul zidurilor de temniță, ce forță lăuntrică îți trebuie? Ce dinamică deslănțuire de jertfă? Ce vifor tânăr de ideal? Jertfa temniței aprinde, deopotrivă, în ea: eroism de tânăr pandur și descătușare, sublimare a duhului, prin *suferință*.

Le-a fost hărăzit tot legionarilor — miilor de legionari prizonieri și urâți pentru visul lor — să se cuminece și din această jertfă. Mii de tineri au trecut și s'au aprins, torțe vii de suflet, prin toate închisorile țării. Alții, dar tot dintre ei, sfințesc și astăzi, cu aiazma aceluiaș vis românesc, lespezile pușcăriilor, pe care le înobilează, le umple de soare și le lasă istorice. Ei nu au primit inelul de legodnă din „Miorița”, dar au moștenit încheștările, în ocale de fier, ale gleznelor lui „Corbea” din jumătatea de veac a pușcăriei lui cu mlaștini și năpârci.

1) Acum, în urmă, jertfa lui Ion I. Moța și Vasile Marin, sub înalta lumină a Crucii pângărite de gloanțele comuniste, e atât de mare, atât de totală, încât nu văd cu putință, de aici înainte, alte morminte legionare de așa uriașe dimensiuni.

Comparați cu Lafayette, Lord Byron, Godfroy de Bouillon, Ion Moța și Vasile Marin îi depășesc, cu mult, prin înaltul lor sacrificiu — pentru Biserică lui Iisus și pentru ispășirea păcatelor acestui Neam — după cum au depășit jertfa zidurilor de la Curtea-de-Argheș, prin tencuirea propriului lor sânge în temeliiile unui destin românesc.

Sub acelaș semn aprins al Crucii și pentru mântuirea Neamului, — adică în aceeași dublă hipostază și semnificație a marelui jertfe — numai moartea Ioanei d'Arc, moarte de mucenic și de erou în acelaș timp, se logodește, pe sub azur și peste lăt, cu mormintele lui Moța și Vasile Marin.

Eroism și jertfă, amândouă săpate, adânc, în grelele argintării ale conștiinței istorice:

conștiința adâncirii până în străfunduri a sufletului autohton și-a valorificării forțelor lui subterane și inedite în orice manifestare de etică, de cultură și de misiune constructivă.

Insfârșit, idealul eroic și idealul istoric sunt desăvârșit încadrate într'o spiritualitate creștină, aproape de asceză.

L-am văzut, cu toții, pe tânărul legionar, în ascensiunea lui în spirit și'n aspra-i trudă fizică, muncind istovitor, pe șantiere și'n tabere de lucru, cu toată evitarea bucuriilor cărnii și'n vecinătatea zonelor transcendente ale ascezei¹⁾.

Marea duhovnicească față, care, în acelaș timp, este una din personalitățile cărturărești, teologice și filozofice cele mai puternic definite, *Vlădica Vartolomei al Râmnicului noului Severin*, vizionar adânc și spirit de cunoaștere de-o intensitate puțin obișnuită, — după ce a aflat acest tineret la trudă într'o tabără de muncă vâlceană, unde se răsboia cu stâncile pentru deschidere de drumuri, l-a numit în cuvinte înalte de fulger și simbol: „Sărământor al întunerecului de astăzi și ctitor al luminii de mâine!”

Definiție simbolică de-o rară sugestie, pe care cu greu aș putea-o egala printr'o formulă mai abstractă și mai puțin plastică.

Eroic, jertfelnic, istoric, creștin și cultivând o nouă morală românească, tineretul legionar încheagă, în acest veac valah, un nou spirit pe care-l opune, meterez de bronz, tuturor aspectelor negative ale vechei

1) Desigur, pentru lumea putregaiului și a cancerului politic, aceste tabere de slavă a muncii și ordinii spirituale nu pot fi decât „focare de anarhie”, și „școli de violență și teroare”, după cum drumul de lumină și dragoste de neam al legionarismului e socotit „drum de vrajbă și ură”. Cum să ne mai surprindă, atunci, „măsurile” care se iau, cu nemiluita, împotriva tineretului și a muncii lui?

lumi: ipocrizie, incorectitudine, retorism sterp, vasalitate și trădare¹⁾.

Lupta metafizică dintre Arhanghelism și Luciferic, se transpune, astfel, pe plan pământean, în crâncenul război pe care legionarismul îl poartă împotriva întunerecului și satanicului de pretutindeni.

Legionarismul, oglindire pământeană a purității, justiției și spadei arhanghelice, nu e, astfel, o simplă abstracțiune, o firavă formulă politică, dar un fenomen etic și istoric de mare intensitate și durată, germinat, în esențele lui cele mai profunde, de un lung fulger metafizic.

Mistica lui națională: misiunea istorică și eroismul moral, ctitor de țară nouă, capătă sensuri și valori noi sub cearcănul de aur verde al misticei creștine: *jertfa totală, dar și spiritul dreptății senine și al luptei împotriva lucifericului, — luptă de esență arhanghelică.*

În eroismul, marea-i seninătate și dăruirea lui

1) Într'adevăr, cea mai dărză rezistență în drumul biruinței legionare nu o pun partidele politice, a căror anemie prnicioasă le-a și pregătit agonia: ci *lumea veche*, lumea corupției, lașității și trădării, *lumea veche* care se apără de trăznete lumii, cu ultimele-i scârșnete și svârcoliri, cu ultimele eforturi ale naufragiatului înainte de-a se duce, pentru totdeauna, la fundul mării.

Rezistența aceasta, cu atât mai îndârjită cu cât e cea din urmă, folosește, în ura ei, orice armă: de la calomnie la infamia înscenărilor odioase, de la încercări violente de presiune la lovirea lașe pe la spate.

Cazul petrecut după înmormântarea lui Ion Moța și Vasile Marin e elocvent.

Inspăimântate de ordinea și adâncimea mișcării legionare, nu numai partidele politice s'au coalizat împotriva-i, încercând sugrumarea ei; dar, mai ales, *lumea veche*, lumea abjectă a mlaștinei morale și-a cafenelelor, spumegă și urlă, ponegrind, calomniând, înscenând, într'o inventivitate care colcăie de ură și vermină...

integrală prin sacrificiu, tineretul legionar poate fi oricând întrebat:

— Ce pregătire ai?

Ca să răspundă limpede:

— Sunt pregătit de moarte.

„Sunt pregătit de moarte” devine o lozincă de foc și de smarald.

„*Sunt pregătit de moarte*”, fiindcă el, legionarul, știe că numai jertfele cutremură istoria...

Fiindcă el știe că numai mormintele deschid cerul.

Aderența feminină la eroismul tineretului actual

Astfel închegându-se, structurală, sub ochii noștri, conștiința noii generații, înțelegem că, numai întemeiat pe largă sa capacitate eroică, tânărul de azi își poate realiza aporturile definitive în marile momente actuale: momentul etic și momentul spiritual-național.

E vorba, de bună seamă, în primul rând de o eroică substanțială, psihologică, corneliană. Tineretul românesc de azi vedește dinamismul acestui eroism. Eroism, care a încetat de a mai fi o simplă frondă, o simplă insurecție inegală, dar care se organizează într'un revoluționarism spiritual, compact, disciplinat, omogen și pozitiv.

Acum, se naște întrebarea: procesul istoric al tineretului actual fiind bazat pe dinamica eroismului interior, se impune oare o delimitare, rezervând întreaga capacitate de atitudini și înfăptuiri exclusiv bărbatului, tânărului de azi? Tânăra femeie, membră a generației prezente, va rămâne externă cadrelor procesului etic, social și național al tineretului actual?

Misiunea ei va fi complet excentrică idealului urmărit de noua generație?

Femeea, are ea sau nu, aderențe la eroica morală

și spirituală? Și, chiar dacă o descoperim capabilă de substanțe de eroism interior, poate ea colabora la acest proces constructiv de astăzi, ajutând la cimentarea nouilor valori etice, spirituale și naționale?

Răspund un categoric *da*.

Cred în integrarea aportului feminin, de ordin moral și spiritual, în procesul eroic al lumii noi, care se frământă și plămădește în zilele noastre. Cred în contribuția eroismului feminin, — în structura lui psihică, — la fazele contemporane ale revoluției etico-naționale.

Nu este, aici, o afirmație gratuită și nici o atitudine a mea, care s'ar vrea *neapărat* modernă, conformă modei unor noi principii sociale, care situează femeia în roluri și misiuni, alături de bărbat. Mai mult: cred că se poate lesne divulga toată superficialitatea acestor „principii la modă”, rămase exclusiv la revendicări politico-electorale.

Eu cred în alte misiuni feminine, decât ale revendicărilor superflue. Eu cred în misionarismul profund, de esență și aripi sufletești, al femeii. În contribuția ei reală la eroismul intern, cornelian sau carlyle-an.

Dacă un șir întreg de ideologi și scriitori au semnalat misiunea socială a femeii, pledând pentru drepturile ei egale, sub raportul legii naturale, al socialului, al civilului și chiar sub raportul comercial, juridic și politic, — gânditori dintre cari citez pe: *Saint-Simon, Fourier, Aimé Martin, Stuart-Mill, elvețianul Forel, Tolstoi, Balzac, Ibsen („Nora”), Bjornson*, — există, deopotrivă, argumente suficiente pentru a evidenția aderența femeii la eroica spirituală.

O evidențiază *faptul istoric*, riguros controlat și confruntat, și-o denunță marile opere de artă literară ale creiatorilor de autentică viață, întipărite în conștiința universală, opere unde nu clorotica ficțiune primează, ci unde tulbură acele blocuri imense și calde de omenesc, valabile oricând și pretutindeni.

Nu voi rămâne, deci, la simple lirisme, la palide teorii. Dar voi culege succesiv, din adevărul faptului istoric și din opera literară iscătoare de suflet adevărat, tipuri feminine reprezentative, pe linia eroismului etic, spiritual și național.

Tipul ideal al suavității feminine

Trăiește, cu deosebire în literatură, un tipar psihic, dospit din candoare și puritate, al femeii suave. Tipar socotit — încă nu de mult — drept culme supremă a idealului etice feminine, și care așeza, în acelaș timp, frontiere morale greu de ajuns în candorile lor aproape de angelic și paradisiac. Aș putea spune, un fel de hermetism al acestui ideal, un ordin claustral al moralei feminine. Imbinare de pământesc diafanizat și de mandonic, reprezentată, de pildă, prin eroinele suave ale lui *Shakespeare*:

- Julietta;
- Ofelia;
- Desdemona;

prin Margareta din „Faust”, a lui *Goethe*, sau, în al 30-lea cânt al „Purgatoriul”-ui lui *Dante*, prin apariția Beatricei, într'un nor de flori, scuturat de mâinile îngerilor:

„Așa'ntr'un nor de flori, ce-l ridicară
Divine mâini și'n ploae — apoi prelinsă
Cădea 'ndărăt și'n car și'n jur pe-afară,
Pe vălu-i alb, cu foi de-oliv încinsă
Văzui o Doamnă, verde — având manta
Și-a ei hlamidă ca de foc aprinsă*)...

cărora li se alătură „une beauté de quinze ans enfantine... un ris qui l'âme aux astres achemine...

...Une vertu de telle beauté digne,

*) Traducerea Gh. Coșbuc, pf. 28--31.

Un col de neige, une gorge de lait...

...En dame humaine, une beauté divine..."

din „Les amours”, către Cassandre și Marii, ale lui Ronsard, — tip feminin impalpabil aproape, simbolizat mai ales, în următoarea strofă cunoscută:

„Comme on voit sur la branche, au mois de mai, la rose,
En sa belle jeunesse, en sa première fleur,
Rendre le ciel jaloux de sa vive couleur,
Quand l'aube de ses pleurs au point du jour l'arrose..."

și având corespondentă imaginea de petală din celebra poezie a lui Malherbe:

„...Et rose, elle a vecu ce que vivent les roses

„L'espace d'un matin..."

Dar seria de icoane feminine suave poate cuprinde încă pe:

— Atala (*Chateaubriand*), tână indiană și creștină a cărei dramă picură un strop de sânge în cleștarurile strălimpezite de cer ale sufletului ei feciorelnic;

— Graziella, și

— Elvira — mulaj poetic în care *Lamartine* a sublimat azururile pământene ale Juliei Charles;

— Violetta, din cartea de confesiune: „Misterul Poetului” a lui *Antonio Fogazzaro*;

— Victoria, lui *Knut Hamsun*;

— Roxana, din „Cyrano de Bergerac” al lui *Edmond Rostand*;

de nu imaginea paradisiacă din „*Venere și Madonă*” a lui *Eminescu*:

„Rafael, pierdut în visuri ca'ntr'o noapte instelată,
Suflet îmbătat de raze și eterne primăveri,

Te-a văzut! Și-a visat raiul cu grădini îmbălsămate,
Te-a văzut plutind regină, printre îngerii din cer”.

sau umbra de stea și corolă din versurile:

„Atât de fragedă te-asameni

„Cu floarea albă de cireș...”

și chiar făptura de mătase, nufăr și adiere, „Adela”,

pe care *G. Ibrăileanu* o ivește în romanul cu acelaș nume.

Aceste tipuri feminine nu se încadrează, firește, în eroica psihologică de care vorbeam, deși rămân tipar de spiritualitate și de ideal etic.

Nu ele vor ilustra, așa dar, contribuția femeii la eroismul spiritual, moral și național.

Și Beatrice și Ofelia și Roxana și Violeta sunt tipuri de ingenuitate spirituală, nu imposibile autenticului vieții — deși serafizate și oarecum claustre — dar în afara liniei de grandoare și vibrantă energie feminină, pe care vreau s'o relievez. Ele au game sufletești angelice, dar minore. Bemolul serafic al sufletului lor scutură armonii liliiale, edenice, în bietul lut omenesc, dar nu crește un talaz sufletesc care să fie flux de vigoare nouă și majoră, treaptă de erarhie eroică.

Voi trece, deci, peste acest tip ideal al suavității feminine, ca să ajung la:

Tipul feminin reprezentativ în eroismul spiritual-creștin

I. — Sf. Fecioară Maria.

Nu pot concepe eroism spiritual-creștin, fără a nu situa, în fruntea lui, acea sinteză de azururi cerești și de suferință pământeană, care e Sfânta Fecioară Maria.

Maica Domnului, simbol de eroism spiritual?

Desigur. Căci nu cred să fi fost ființă umană, cădelnițată de cer, care să fi suferit mai aprig, prin rănile ei sufletești de maică îngenunchiată, lângă glesnele Marelui Crucificat.

Iată ce minunat definește, într'una din multele sale opere: „Femeia ca factor social”, eruditul teolog și filosof, Episcopul Vartolomeiu al Râmnicului, eroismul spiritual al Fecioarei sfinte:

„...La pogorârea Sfântului Duh din ziua Cincizecimii, Ea a fost împreună cu Sfinții Apostoli, contribuind la întărirea Bisericii Fiului Său, și prin vindecări de boale și prin propovăduiri pe care le-a făcut, atât în casa Sfântului Ioan Evanghelistul, în a cărui îngrijire a lăsat-O Fiul Său când era pe cruce, — cât și în orașele Efes, Antiohia și Creta din Insula Cipru, unde a ajuns după ce a trecut pe la Sfântul Munte Atos, ai cărui idoli au fost înlocuiți, prin povătuirile Ei, cu Sfintele mănăstiri din vremurile de azi. Pentru că, fiind născută din părinți sfinți dar omenești, ca și părinții noștri, Ea este mult mai aproape de noi decât toate cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi.

Pentru că sentimentalitatea Ei maternă a cunoscut și cele mai înălțătoare bucurii, și cele mai sfâșietoare dureri, prin care Ea s'a apropiat ca o Mamă Dumnezeiască de ființa și de viața noastră”.

II. — Pe drumul deschis de Fecioara Maria, în eroismul creștin, pășesc, apoi, tălpile limpezi și însângerate cu mucenicie, ale lungului șir de martire și mucenice creștine:

— *Drossida*, fiica împăratului Traian, convertită întru Iisus;

— *Mucenica Blandila*;

— *Mucenica Paraschiva*, fecioara muștrată și pedepsită de părinți, și rătăcitoare prin măcăcinii suferinții, pentru împărtășania Ei cu sfânta cuminecătură a milei creștine;

— *Martira Cecilia*, născută din părinți romani și păgâni, în veacul de teroare a lui Dioclețian; botezată în grottele Romei de Papa Urban fără știrea părinților; refuzându-se logodnicului ales de tatăl Ei, prin vrerea de-a rămâne albă mireasă a lui Christ; descoperită pe urmă, în credința Ei, și trimisă de către Prefectul Romei, Almachius, la cruntă osândire mucenicească și

la moarte, cărora Ea le-a opus numai crinala seninătate deplină....

— Mucenicele: *Filoșteia* și *Ecaterina*, — cea de pe urmă odraslă princiară din Alexandria și din vremea păgânului împărat Maximian. Luminând de frumusețe și iubind științele, literatura și artele, împodobită cu toată găteala cerului și a tuturor virtuților creștine, a fost sortită, pentru credința ei, la sfâșiere pe roți. Ea n'a putut fi însă ucisă decât prin tăierea capului, și-și dete duhul în deplină cerească limpezime.

În preajma acestora, se așează, topite din aur paradisiac și purpură de rană omenească, adânc scormonite de tăișurile cumplite ale martiriului, nenumărate ființe omenești — rare purități feminine — călite, însă, prin eroismul de flacără pură al spiritualității creștine și rămase sub cearcănul de rubin al muceniei.

III. — Dar, pe acelaș plan al eroismului spiritual, se cuvine să amintim și *icoanele maicilor sfinte*, care au plămădit, din curcubeu și rouă, sufletele fiilor lor, creștini prin ele, — și dintre care mă mărginesc să citez două:

— *Elena*, admirabila împărătească maică, prin care Cesarul Bizanțului, Constantin-cel-Mare, a văzut înaltul Semn al Crucii și s'a dăruit Lui, și

— *Monica*, maica Sf. Augustin, simbol de virtute creștină și de putere de însămânțare a mărgăritarului credinții în sufletul odraslei.

IV. — Pe-o linie de eroism ascetic, voi însemna, în sfârșit, figurile de robustețe sufletească, de pietate și puritate trupească, prin marea biruință eroică interioară asupra tuturor dorințelor carnale: *femeia monah*, culeasă, reprezentativ, în asceta catolică *Tereza din Saint-Lisieux*.

Femeia în eroismul moral

În eroismul moral, mă voi opri asupra configurațiilor psihice care prezintă: sau tip sintetic de înalt devotament eroic; sau credință și dragoste nesdruncinată; sau putere de jertfă și abnegație; — ori care sunt flacăra vie a marilor misiuni de ordin istoric.

I. — Femeia ca soră, logodnică și soție.

Socot ca tip reprezentativ feminin, în dragostea și credința de soră, — duse până la jertfă de sine și eroism suprem, — chipul sufletesc de furtună lăuntrică, sacrificiu și moarte, al *Antigonei*.

Antigona, nefericita fiică a lui Oedip și sora celor doi frați — Eteocle și Polynice — uciși între ei, nu e numai tipul milei și dragostei filiale, ci și gestul eroic al înhumării fratelui — Polynice — rămas fără sepultură, din ordinul lui Creon.

„Tu fă ce vrei, — îi spune *Antigona* surorii sale *Ismena*, — dar eu am să-l îngrop, căci mi-e plăcut „să mor făcând această crimă sfântă. Moartă, voi zăcea „iubită lângă cel pe care l-am iubit; căci voi trăi cu „cei de jos cu mult mai mult, decât cu cei de-acî; acolo „voi trăi de-apururi”...

(*Sophocles*: „*Antigona*”¹⁾)

Adusă înaintea judecății regești, — pentru că a nesocotit porunca înaltă și-a îngropat leșul lui Polynice — cu limpezime de cuget și luminoasă mândrie răspunde *Antigona* lui Creon:

„Nu m'am temut de nici un om și n'am crezut că „voi primi pedeapsă, pentru aceasta, dela Zei. Știam „de mult, firește că știam, că voi muri, chiar dacă

„nu ți-aș fi călcat poruncile. Dar dacă mor și mai „devreme, tot eu birui!

„...Eu, că mor, n'am nici o teamă; dar de-ar fi „rămas ne'nmormântat copilul maicăi mele, crunt m'ar „fi mahnit...”.

„...De unde-aș fi putut să dobândesc acum o „glorie mai strălucită pe pământ, decât înmormântând „pe fratele-mi iubit?...”.

Și tot cu netulburată limpezime, așteaptă osârdua și moartea.

Iată acum, tipul eroic al *logodnicei*, circumscris credinței nestrămutate și devotamentului dinamizat:

Fata cu opincile de fier, — din cunoscutul basm românesc, — minunat simbol al dragostei și devotamentului. Pornită la drum împlântat în cremene de veac, pentru a-și căuta logodnicul, nimic n'o întoarce din mers: nici fierăstraiele stâncilor din foamea adâncă a prăpăstii, nici setea albastră a mărilor și nici ciubotele de fier care-i sfărâmă călcăele.

Trecând peste Chimena, din „*Cidul*” lui *Cornille* — tip de logodnică, evidențiind mai mult un proces de vijelioasă sbatere internă, de flux și reflux, sub conștiința alternativă a datoriei filiale și a dragostei de logodnică, — mă opresc, îndeosebi, asupra „*Fetei dela Kosova*”, din tragica și vechea baladă sârbă.

...Când zorile tremură, albe, peste roșia câmpie a Kossovei, pe care, în ajun, leșurile vitejilor căzuți ridicaseră movile însângerate, o tânără fecioară sârbă, cu mânecile sumese, pe umeri cu jimblă albă și în mâini purtând două pocale mari de aur, unul cu apă limpede, iar celălalt cu vin roșu, ajunge la cruntul câmp al morții.

1) Traducere rom. M. Dragomirescu.

„Trece, albă, printre tinerețea *)
 crunt măcelărită pe câmpie;
 se strecoară printre cnejii sfârtecați
 și prin sângele viteaz ușure calcă.
 Iar când află un voinic în viață încă,
 rănile cu apă lină-i spală,
 cu vin roșu mi-l înviorează
 și cu dumicați de pâine albă...”

Pașii o duc lângă tânărul flămurar al regelui.

Schilodit, cu brațul și piciorul retezate, cu coastele plesnite, într'o baltă de sânge, flămurarul abia mai are puterea s'o întrebe ce caută pe câmpul prăpădului: un frate? Un tată bătrân?

Ci fecioara sârbă îi răspunde că nu caută nici frate, nici taică. Ii amintește, însă, flămurarului, de sfânta Duminică, în care Craiul Lazăr și-a împărțit oștirea. Răzimată de poarta bisericii, unde oștenii își primeau cuminecătura, fecioara sârbă surâdea... Trei voievozi s'au fost ivit la urmă.

„Unul era Miloș Voevodul,
 lângă dânsul Kosantici Ivan,
 Milan Toplița al treilea era...”

Și când Miloș Voevodul fu să treacă, întâlni ochii fecioarei. Iși luă, atunci, haina de catifea și de mătase și i-o dăruie tinerei fete, legându-se să-i fie nănaș la cununia ei cu cel de-al treilea Voevod, Milan Toplița, fratele lui de cruce. La rândul său, Ivan Kosantici dăruie fecioarei inelul pe care-l purta în deget și se jură să-i fie vornicel la nunta cu bunul lui frate, Milan. Iar când Voevodul Milan Toplița trecu prin fața fecioarei, își luă năframa de borangic și i-o întinse, spunându-i:

*) Traducerea, în întregime, a acestei balade se află în studiul „Eposul popular jugoslav”, de A. Balotă și Radu Gyr (ed. „Convorbiri literare” 1935). Aici, folosim numai fragmente.

„Ține'n dar batista ca beteala,
 ține-o fată, să-ți aducă-aminte,
 ea de mine să-ți aducă-aminte.
 Iată, plec la luptă'n crâncenată,
 plec cu oastea prea cinstului meu Crai.
 Suflet drag, tu roagă-te fierbinte
 Domnului, să mă întoarne teafăr,
 să mă 'ntoarne din prăpăd la tine.
 Că de soarta darnică-o să-ți fie,
 am să mi te iau în cununie,
 dragă mult și pururea soție”

Și-au plecat, pe urmă, voevozii. Pe ei trei, îi caută acum fecioara, printre leșurile ciopârțite și prin mlaștinile de sânge.

Ii caută, fiindcă printre ei se află logodnicul Milan, căruia i-a rămas credincioasă.

Tânărul flămurar ascultă povestea fecioarei și, cu toată suferința cruntă a ființei lui mutilate, îi grăiește:

„Fată dela Kossova, biet suflet,
 vezi tu, oare, măgura de sulți,
 unde leșurile au crescut mormane,
 vălmășag de scurse măruntae?
 Sângele viteaz acolo curse,
 până'n coapse, până'la scările de-argint,
 până'la pieptul armăsarilor de sgură,
 până'n brăele voinicilor oșteni...
 Și acolo voevozii tăi căzură...
 Ci întoarce-te'n conacul tău... nu-ți umple
 mâinile și straiul alb, cu sânge...”

Fulgerul durerii se prăvale. Când fecioara vorbele pătrunde:

„lacrimi curg pe limpezii obraji.
 Spre conacu-i pleacă 'mpleticită,
 gemete și urlet de durere
 îi sparg pieptul și-i cutremură gâttelej:

„Vai, cumplită și amarnică ursită,
jalnică mi-e viața prăpădită!
De-ași atinge cel mai verde dintre brazi,
s'ar usca sub degetele mele,
sub arșița degetelor mele...”

Andromaca, Paulina, din „Polyeucte” al lui Corneille, și *Kriemhilda*, eroina „Niebelungilor”, sunt trinitatea reprezentativă a tipului feminin de soție eroică.

Andromaca preferă captivitatea și-a ei și-a fiului său Astyanax, în loc de-a primi cununia cu Pyrrhus și-a batjocori, prin aceasta, memoria soțului ei iubit și viteaz, Hector.

Paulina, după șovăiri și crâncene torsiuni morale, urmează, cu potolire de ape sufletești și seninătate de oglinzi, tragicul martiriu al soțului ei: Polyeucte, mucenicit pentru credința lui creștină și pe care nu-l înțelesese în elevațiunile lui spirituale, până în clipa morții:
„Mon époux en mourant, m'a laissé ses lumières
„Son sang, dont tes bourreaux viennent de me couvrir,
„M'a dessillé les yeux et me les vient d'ouvrir.
„Je vois, je sais, je crois, je suis désabusée
„De ce bienheureux sang tu me vois baptisée”.

Kriemhilda, din grava și nordica epopee „Niebelungenlied”, urmărește, pas cu pas și ani de zile, pe *Hagen Tronje*, omorătorul soțului ei *Siegfried*. Ca să birue cumplita-i răsbunare, *Kriemhilda* se jertfește, înfrângându-și chiar repulsia pentru ucigașul *Hagen* și măritându-se cu el. Dar răzbunarea ei, cu atât mai mult, va fi urgie de trăsnet prăvălit.

Tip eroic de răsbunătoare a soțului ucis mișelește și care își asociază, pe aceeași linie, pe *Anca* din „Năpasta” lui *Caragiale*, și vigurosul caracter de țarancă dârză și neînfricată — *Vitoria Lupan* — din „Baltagul” lui *M. Sadoveanu*.

II. — Femeia, ca maică eroică.

În eroismul etic feminin, voi semnala, iarăși, bogata frescă în bronz și'n cristal suflat cu zări și viscole de soare, a maicelor eroice, înțelegându-și misiunea lor nu numai spiritual-morală, dar și de ordin istoric.

Matroanele romane, din epoca de grandoare și elevație morală a Romei, au devenit simbolice prin educația de bronz înalt pe care-o dăruiau copiilor latini.

Cornelia, faimoasa maică a Gracchilor, a trecut din istorie în legendă și'n aur.

Admirabilele mame spartane nu dăruiau patriei numai atletice exemplare de efebi, cu trupuri armonizate în geometrii simfonice de mușchi. Ci adăogau liniei muzicale a discobolului athletic, pe discobolul spiritual; pe fiul aruncător, peste viață și țară, a unui disc de vâlvătae pură, discul aprins al sufletului învitejit.

Istoria se deschide, cu tomurile ei grele, și lasă să lumineze figura *Laetiției*, maica lui *Bonaparte*, alături de minunatul chip al *Doamnei Oltea*, muma lui *Vodă Ștefan*, răsărind — înțelepciune, vigoare și cumpănită vitejie — din slovele simple și sugestive ale bătrânului hatman moldav și cronicar *Ion Neculce*:

„Ștefan Vodă-cel-bun, bătându-l Turcii la Răsbœni, au mers să intre în Cetatea-Neamțului.

Și fiind mumă-sa în Cetate, nu l-au lăsat să intre și i-au zis că pasărea în cuibul său piere; ca să se ducă în sus să strângă oaste, că isbânda va fi a lui... și așa, pe cuvântul mâne-sa, s'au dus în sus și au strâns oaste...”

(„O seamă de cuvinte”, pf. 4)

Balada epică, însfârșit, își deschide și ea sipetele de sobre argintării întunecate și înaltă, din eposul

jugoslav, cel mai sguđuitor tip de maică eroică și tragică: „*Maica Jugovicilor*” *).

Aceiași roșie câmpie a Kossovei fumegă abur de sânge, în zare.... Nouă feciori Jugovici, în frunte cu tatăl lor, bătrânul Jug-Bogdan, au plecat la măcel. Rămasă la vatră cu cele 9 nurori ale sale, bătrâna maică a Jugovicilor a veghiat toată noaptea. Incleștată în așteptare, abia în faptul zilei maica celor nouă tineri viteji și'naltă ruga spre Domnul și-I cere să-i dăruiască ochi de uliu și aripi de lebadă, ca să poată sbura spre Câmpia Mierlei, unde să-și caute feciorii și tovarășul de viață....

Se rugă și înduplecă pe Domnul.

El cu ochi de uliu — o milui

Și cu sbor de lebadă, și maica

fălfăi spre ale Kossovei câmpii,

unde nouă Jugovici erau doar leșuri,

iar al zecelea era moș Jug-Bogdan.

Lângă leșuri, nouă lăncii mari

și pe suliți, nouă șoimi ardeau.

Lângă lăncii, nouă armăsari,

iar alătura nouă zăvozi pândeau.

Și încep, îndată, să necheze

înpumați, cei nouă năzdrăvani;

urlă, lung, dulăii mari cât leii,

și cei nouă șoimi caună-a moarte.

Însă maica stărue bărbată,

ne'nfriată-i inima în piept.

De sub geană, lacrimă nu-i curge.

Ci, vânjos, înșfacă armăsarii,

strânge'n juru-i, șuerând, zăvozii,

pe cei nouă șoimi îi ia pe umeri

și cu ei la curtea albă se întoarce.

*) Baladă, aparținând aceluiaș ciclu de traduceri din epica Jugoslavă, datorite lui A. Balotă și Radu Gyr (V. „Eposul popular jugoslav”).

O zăresc nurorile cum vine

și'nainte, tânguindu-se, îi es.

Nouă văduve își smulg, de jale, părul,

se bocesc cei nouă bieți orfani,

nouă armăsari nechează'n spume,

urlă, lung, năpraznicii dulăi,

craună cei nouă șoimi cerniți.

Doară maica stărue bărbată,

ne'nfriată-i inima în piept.

De sub geană, lacrimă nu-i curge.

Și când fuse'n miez adânc de noapte

surul-armăsar al lui Damian

necheză, sburlindu-și, vânăt, coama.

Pe femeia lui Damian atunci bătrâna

o'trebă: „ce face, noră dragă,

„surul bidiviu al lui Damian?

„E flămând și vrea ovăz domnesc,

„sau de apă limpede i-e sete?”

Și răspunse văduva soție:

„Maică-soacră, maica lui Damian,

„nici flămând nu-i surul de ovăz,

„nici de apă limpede nu-i dornic.

„Ci Damian și-l învățase, pe'ndelete,

„ca să ronțae grăunțe până'n seară,

„și să sburde-apoi la drum, în toi de noapte;

„Iar acum, stăpânul și-l jelește,

„că, în șa, nu și l-a'ntors acasă...”

Însă maica stărue bărbată,

ne'nfriată-i inima în piept.

De sub geană, lacrimă nu-i curge....

Și când ziua-abia mijea, domoală,

au venit în sbor doi corbi de smoală,

cu aripi însângerate și murdare

și cu lungi, muiate'n sânge, ghiare,

și cu pliscul plin de albă spumă.

Și-au adus o mână de voinic

Și în mână aurit inel sclipea,
și-au lăsat-o, pe genunchi, bătrânei maici....

Maica Jugovicilor luă mâna,
o întoarce, o suci, o răsuci,
și pe soața lui Damian chemă la dânsa:

„Noră dragă, soață lui Damian,
„mâna asta o cunoști tu oare?”

Și răspunse văduva prin lacrimi:

„Maică-soacră, maica lui Damian,
„asta-i mâna scumpului meu mire,
„că inelul i-l cunosc, măicuță,
„și l-a pus în ziua nunții noastre...”

Maica luă din nou sărmana mână,
o întoarce, o suci, o răsuci
și cu șoaptă lină îi vorbi:

„Mâna mea, tu verdele meu măr,
„pomișorul meu cel tânăr, unde
„ai crescut și unde-ai fost cules?
„Răsăriși în poala maicăi tale
„și la Kossova, pe câmp, mi te-a cules!”

Crunt răbdase pân'aci bătrâna
și, neînfrică, se-oțelise.
Dar acum se prăbuși de jale,
dupe-ai săi cei nouă Jugovici
și al zecelea, bătrânul Jug-Bogdan.

III. — *In eroismul demnității și onoarei feminine,*

voi cita un caz recent, pe care povestindu-l nu l-aș
vrea apreciat nici ca indiscreție și nici ca element
senzațional, ci integrat numai liniei acestui eroism
moral.

În Iași, s'a desfășurat, nu de mult, o dramă puțin
banală. O Doamnă din elita cărturărească a Iașilor,
femeie de știință și cultură superioară, a preferat să

moară, fiindcă nu putuse răspunde *imediat* și cum ar
fi voit, unei jigniri aduse. Sentimentul demnității mo-
rale și-al onoarei a fost atât de intens, încât, neputând
să reacționeze altfel, a condus la gestul dramatic al
sinuciderii. Caz cornelian de rară conștiință a demni-
tății și de mândrie morală înaltă ca o frunte. Cei ce-au
văzut, în acest gest, o simplă dezertare de la bravada
vieții, s'au înșelat profund. A fost, aici, un sentiment
suprem de mândrie romană, care-mi amintește un
episod, tot pe atât de răscolitor, din veacul lui *Tar-*
quinus Superbus (534—510 în. Cr.), când o tânără
latină din aristocrația Romei s'a omorât, fiindcă, ră-
pindu-i-se onoarea, nu se putuse apăra, nici răsbuna.

Prin eroismul demnității și-al onoarei, moartea
Elvirei Gârneață a încetat să fie un fapt divers.

Ea își are drumul deschis în legendă.

Femeia în eroismul național

În ordinea eroismului național, femeia se apoteo-
zează, în primul rând, sub cearcănul de chilimbar al
jertfei și misionarismului etnic.

Despina Milița, Doamna Voevodului Basarab de la
Curtea de Argeș, rămâne exemplu de abnegație și de
ofrandă dăruită Țării. Mănăstirea crescută din giuvaer-
urile, salbele și brățelele Doamnei, devine de două ori
simbolică prin dublul sacrificiu pe care l-a cerut: jertfa
istorică a podoabelor Despinei, și jertfa mistică a meș-
terului zidar.

În istoria Francilor, *regina Batilda*, soția lui Clovis
al II-lea, stăpânitor peste regatul Austrasian, e pre-
cursoare, prin puterea ei de jertfă în slujba Patriei,
spiritului de abnegație al Despinei Milița.

În ani învăpăiați de secetă și foame, bântuitori
peste țară, *Regina Batilda* și-a dăruit toate averile și
giuvaericelele în folosul populației sărace, izbite de

groaznicul flagel. Grelele argintării și aurării, cu care fusese înzestrată, au astâmpărat molima, au vindecat bolile și gurile pârjolate de foamete și friguri.

Pentru binele Moldovei și pentru destinul de fulger înalt al soțului ei, Ștefan-Vodă, *Maria din Mangop* a renunțat la dragoste și stemă.

La glasul de tulnic al Țării și pentru oștenii răniți, betegi și ciunțiți, ce podideau târgile și spitalele, cu ciosvârtele lor însângerate, cele două regine române, *Elisabeta* și *Maria*, și-au lăsat în palat straiul de bo-rangic și coroana regală, și au coborât învestmântate simplu, cu vorbe bune ca dumicații de anafură și cu mâini albe de azimă sfântă și stea, printre țărani sfâr-tecați de obuze, — ca două umbre lecuitoare, cu plutire ușoară de Maica Domnului pământeană.

In acțiunea dinamică a eroismului național, Ioana d'Arc e, de bună seamă, reprezentativă.

Și este reprezentativă, mai ales, prin acea puternică substanță de spiritualitate infiltrată în eroismul ei. Acțiunea *Ioanei d'Arc* nu poate fi concepută numai în cadrul restrâns al delivrării Orléans-ului, ci ea îmbină martiriul eroic național, cu martiriul eroic creștin, într'o sinteză nouă de spiritualitate vitează și de ce-rească resemnare.

„Ele n'accusa ni son roi, ni ses Saints. Mai par-venue au haut du bûcher, voyant cette grande ville, cette foule immobile et silencieuse, elle ne put s'em-pêcher de dire: „ah! Rouen, Rouen, j'ai grand peur que tu n'aies à souffrir de ma mort!” Celle qui avait sauvé le peuple et que le peuple abandonnait, n'exprima en mourant (admirable douceur d'âme) que de la com-passion pour lui!”

(Michelet: „Histoire de France”

(„La mort de la Pucelle”)

Și tot *Jules Michelet* îi caracterizează martiriul, astfel: „Il y en a bien des martyrs; l'histoire en cite d'innombrables, plus ou moins purs, plus ou moins glorieux. Aucun siècle n'a manqué de martyrs batail-leurs, qui, sans doute, mouraient de bonne grâce, quand ils n'avaient pu tuer....

Bonté, clarté, douceur d'âme! Elle eut la douceur des anciens martyrs, mais avec une différence: les pre-miers chrétiens ne restaient doux et purs qu'en fuyant l'action, en s'espargnant la lutte et l'épreuve du monde. Celle-ci fut douce dans la plus âpre lutte, bonne parmi les mauvais, pacifique dans la guerre même; la guerre, ce triomphe du Diable, elle y porta l'esprit de Dieu!”

Admirabilă întrupare pământeană de arhanghelism ceresc rășboinic prin sabie pedepsitoare, dar cu fruntea luminată de edenică seninătate.

Fanatismului *Charlottei Corday*, ucigătoarea lui Marat, îi voi opune făptura luminoasă, crescută din zăpezi carpatine, din iureș de ciută și din freamăt lung de frunză aspră de stejar, făptura de viforniță și pri-măvară a *Tudorei din Vrancea*, moldava legendară eroină, „străbuna din poveste” care „ne-a dat sânge de eroi”.

Poate că din această imagine de *Vrâncioae* a pravățelor și-a puhoiului de munte, a încercat, cândva, *Aleksandri* să toarne în baladă umbra de tânără vijelie a *Fulgăi*, din toi de veac amarnic*):

„Frumos odor e Fulga și'naltă-i e făptura!

Sub genele-i umbroase doi ochi lucesc ca mura

Și părul său de aur în crețuri lungi se lasă

Ca pe strujanul verde un caer de mătasă!

El are glas puternic în gură rumioară

Și mers cu legănare de gingașe fecioară.

Oricine-l vede'n soare cu pielița lui albă,

*) „Dan, căpitan de plai”.

Purtând la brâu un paloș și pe grumazi o salbă,
Se 'ntreabă ce să fie, fecior de smeiu ori fată?

Dar iată din pustiuri un alb vârtej că vine
Și trece prin urdie ca printr'un lan de grâu.
E un voinic călare pe-un cal ce n'are frâu,
Voinic, în brâu cu paloș și pe grumaz cu salbă,
E Fulga ce apare ca o fantasmă albă
Și grabnic pe-al ei tată răpește din grămadă,
Apoi cu el dispare ca șoimul cu-a sa pradă..."

...și din care poate să fi cules și Hâjdeau o șerpuitoare
frântură de fulger pentru neastâmpărul și energia
clocotitoare a *Vidrei* sale. („Răsvan și Vidra”).

Și, lângă baladă, urcă din istorie figura de mo-
toaică a *Pelaghiei Roșu*, flacăra din sângele lui Horia,
iureș din viforul lui Avram Iancu...

Renegatul Voșvari, suflet mârșav din ticăloșia
trădătorilor și vânzătorilor acestui neam, trădase crezul
și lupta sfântă a Ardealului românesc, trecând în
rândurile maghiarilor.

Pelaghia Roșu, investmântată în haine ungurești,
a isbutit să pătrundă în tabăra renegatului și l-a ucis
în cortul său, pedepsind trădarea.

Apoi, în fruntea oștilor moțești — vârtej de vi-
tejie — s'a năpustit asupra armatelor dușmane, măce-
lărind 3000 de maghiari...

Iată, înfârșit, țâșnind tot din faptul istoric minu-
nata oșteancă de la Jii, *Cătălina Todiroiu*, gorjanca
vultană care a prins, în conștiința românească, aripi
atât de mari, încât va trece din istorie în mitologia
națională.

Ecaterina Todiroiu rămâne, în acelaș timp, de-
monstrarea vie a posibilităților de elan și vigoare

eroică pe care le intrupează femeia română. Demonstra-
rea că și'n conștiința femeiei pot răsuna marile impe-
rative naționale și poate fremăta neliniștea unui destin
istoric, care să ducă la jertfa supremă.

Misiunea eroică a femeiei în fenomenul etic-social și spiritual-istoric al vremii noastre

Prefirarea atâtor figuri eroice feminine, culese fie
din faptul istoric; fie din legenda unde le-a revărsat
și sublimat expunerea istorică, prea îngustă și rigidă
pentru aripele lor de șoim; fie din mitologia națională,
sau din marile opere literare de autentic omenesc, etern
valabil, — n'a fost făcută de cât ca să evidențieze capa-
citatea de eroism moral a psihicului feminin.

Cum am putea să tăgăduim femeiei substanțe și
structuri pe deplin aderente eroismului spiritual, re-
clamat de marele moment istoric actual?

Mai mult, femeia posedă o capacitate de sentimen-
talitate și de dinamică psihică, o forță de ideal hotărât
superioară, ca intensitate sufletească, puterii de vibrație
sentimentală și de ideal a bărbatului, adesea prea frigid
și clastru în recele lui raționament sau intelectualism.

Să nu uităm un lucru: fenomenul național-eroic de
astăzi se hrănește, puternic, din esențele spiritualității,
de unde-și extrage vigoarea morală.

Femeia se integrează acestui fenomen: o inte-
grează volumul ei de viață lăuntrică, trăirea ei atât de
adâncă în suflet și'n spiritual.

Pe șantierul și'n taberele legionare din vara și
toamna anului trecut, s'au alăturat educației muncii și
ascezei un șir întreg de probleme de ordin educativ-
moral, printre care s'a adus și problema educării femeiei
de azi, problema misiunii feminine în actualul moment
românesc.

N'au avut loc, bine înțeles, retorisme vide și teorii sterpe în jurul revendicărilor feminine de ordin politic electoral. Dar s'a analizat misiunea femeiei, de ordin etic-social, prin întoarcerea ei la marele-i rol istoric-educativ, *de mamă și soție*.

Acestei *întoarceri*, îi voi adăoga rolul spiritual-creștin și spiritual-eroic, al femeiei.

Misiunea etică și socială a femeiei.

Cred că mamele pot fi făcute răspunzătoare, în fața *istoriei*, de diformitatea sau degenerarea sufletească a fiilor unei țări. După cum, iarăși, li se cuvine cununa de lauri și mirt a Patriei recunoscătoare, când maicele au împodobit-o cu elitele marilor generații. Un Panteon moral, așa dar, ilustrelor mame. Lângă cultul eroului moral, cultul maicilor sfinte.

Numai femeia poate pregăti vlăstarele de mâine: bronzuri sufletești și inimi cu piscuri de rouă. Numai *ea* poate dospa plămada fragedă a sufletului de copil, și a o sufla cu aur, sau cu funingine. Numai *ea* poate pregăti corăbiile idealului de mâine ale odraslei, și a da proră și catarg menirilor viitorului tânăr.

Numai *ea* poate trimite — ca maică — spre satanic și întuneric, ori spre apolinic și lumină! Căci numai mamele pot însămânța un suflet tânăr cu luceferi, sau a-l pregăti pentru mocirle.

Filosoful *Carlyle* spunea despre maica sa:

„Hotărârea de-a fi vrednic de-o mamă ca a mea e simțirea mea cea mai obișnuită și cuprinde în ea ceva sfânt... Sunt mândru de mama mea, cu toate că nu e nici bogată, nici învățată. Dar dacă e ceva bun, în cele ce am spus spre a fi auzite de lume, e glasul tău de mamă, care a vorbit prin gura mea...”

Și nu mă pot opri de-a nu cita și admirabilele aprecieri, făcute de profesorul universitar *S. Mehedinți*, asupra unui „nou matriarcat”, în scrierea sa cu sub-

strat pedagogic „Altă creștere”, unde denunță, odată mai mult, femeia, în misiunea ei de „educatoare a genului omenesc”: „Așa dar: pentru a îndrepta educația unui popor, cuvântul cel dintâi trebuie să-l spună mamele.

Fiindcă femeia a fost *cel dintâi muncitor* și ea este cea care a unit, pentru întâiași dată, în ființa ei, cei doi mari factori educativi: *munca și iubirea*. Ea are și azi pasul întâi în educație”.

Și mai departe:

„Mamele, deci, să ia seama: ele nasc nu numai trupul, ci și sufletul copilului...”

Misiunei de maică adevărată, i se asociază rolul de soție. Femeia nu trebuie să uite niciodată că, paralel cu rolul ei educativ de mamă, are datoria neștrămutată de-a nu părăsi sufletul și dragostea soțului.

Ea trebuie să întrețină, în suflet, un depozit permanent de simțire și ideal, unde soțul să poată afla, oricând, rezerve pentru hrănirea avântului său eroic, în înfruntarea furtunilor vieții.

Lângă devotament, credință și abnegație, femeia poate fi un mare stimulent moral, căci ea poate ajuta aripilor, din idealul soțului, să crească și să se desfacă pentru sbor bărbat, — după cum le-ar putea ciunti sau lăsa să se plece, obosite și învinse, în nisip și'n mâl, ca o stingere amurgită de vultur bolnav.

Dincolo de considerațiile educative ale lui *J. J. Rousseau* din „La nouvelle Héloïse”, îi vom atribui femeiei o rară forță de iradiere a dragostei și-a stimulentului spiritual eroic.

Ei îi revine astăzi, mai accentuat ca oricând, rolul de-a consolida sufletește familia, amenințată cu distrugerea de către comunism.

Capacitatea de sentimentalitate și ideal se dublează, în psihicul feminin, printr'o capacitate de credință, de ordin metafizic.

Acest imens spor de vibrație sufletească poate fi pus în slujba unei alte misiuni, astăzi de-o importanță covârșitoare: misiunea întoarcerii poporului la credința creștină și la biserică.

Crezând și fiind adânc pătrunsă de existența divinității, femeia — maică, soție sau soră — poate deschide, larg, drumul de azur către Iisus și poate, prin iubirea și prin puterea ei de convingere spirituală, să întoarcă pașii rătăciți și însângerați ai fiului, ai soțului sau ai fratelui, spre Dumnezeu.. Ea este destinată, așa dar, să redeştepte slovele de lumină ale lui *Chateaubriand* („Le génie du christianisme”): „Il n'y a pas de honte à croire avec Newton et Bossuet, Pascal et Racine...” și să le reamintească mai ales cărturarilor cari trebuie să se pătrundă că adevăratul drum al culturii și al științei trece numai pe la Dumnezeu și că numai *falsii* cărturari au negat Divinitatea.

În rezolvarea problemelor actuale în jurul infiltrării ateismului, comunismului și sectelor religioase (stimulate tactic, de către propaganda comunistă cu obiectivul de-a prăbuși prestigiul și unitatea bisericii), și într'o epocă de cenușiu tragism și declin al unor țări din apus, unde altarele sunt date pradă flăcărilor și unde ofensiva împotriva creștinismului a izbucnit sau se pregătește, ascunsă în hrube și subterane, — țara noastră trebuie să-și cheme toate forțele ei morale pure într'o contra-ofensivă definitiv tranșantă. Aici, femeia poate avea un mare rol. Nu numai că prin ea, prin propaganda ei spiritual-creștină, cei socotiți drept pierduți pentru biserică se pot reîntoarce la credință, dar s'ar putea ajunge la creierea de echipe misionar-ortodoxe,

prin care tinerele românce, alături de maicele lor, să desfășoare o vie activitate împotriva sectelor și înfiri-pării nucleelor comuniste*).

Această misiune spiritual-creștină va trebui să aibă, totodată, în subordonanță, rolul social al carității și al educației, în masele sărace și lipsite de îndrumare, de cultură și sfaturi de igienă.

Misiunea eroică-națională a femeiei.

Indrăsnesc să cred, în acelaș timp, în misionarismul eroic-național al femeiei.

Vitejia sufletească, prin care femeia poate stimula forța combativă spirituală a bărbatului și dinamica idealului său, nu poate rămâne izolată. Ea e capabilă de-a se îmbina într'o armonie nouă de avânt sufletesc și de explozie eroică externă care e *jertfa*, cu vitejia oșteană a *Ecaterinei Todiroiu*.

Alimentându-și sufletește fiul, soțul sau fratele în elanul lor necesar forței de întreținere a spiritului de eroism etic, spiritual și național, caracterizant fenomenului istoric de azi — femeile sunt capabile să ivească din rândurile lor, — nu-mi pare de loc imposibil — eroina care să-și apere cu arma încărcată, căminul sau Patria.

Fascismul, de pildă, nu neglijează deloc educația tinerei italiene, în cadrul aspirațiilor Patriei Naționale. Alături de tinerii trecuți, din copilărie, prin cele patru faze ale educației naționale: *Figli de la lupa* — *Balila* — *Avanguardisti* și *Miliția voluntară pentru siguranța*

*) Aceste echipe, metodic organizate în fiecare eparhie ar putea vizita, în fiecare Duminică, periferiile și satele ducând lumina adevărului și-a credinței. Din nenorocire, statul actual e condamnat de tolerat față de secte și nu are nici un fel de concepție asupra misionarismului său spiritual. Biserica, la rândul ei, — o spunem cu sinceră durere — e pasivă; abia ici colo, mici ofensive disparate, când astăzi creștinismul ar trebui apărat cu sabia împotriva tuturor dușmanilor săi cari îi vor năruirea.

națională, tânăra fată își primește, la rândul ei, educația etico-națională. La vârsta de 8 ani, ea este înregistrată în Școala morală: *Piccolo Italiane*, pentru ca, între 14 și 18 ani, să aparțină cadrelor de pregătire a spiritului național, în organizația educativă: *Giovane italiane*.

N'aș vrea, prin semnalarea acestei pregătiri în cadrele fasciste, să închipui, cumva, o servitute. Dimpotrivă: socot că pregătirea tinerei fete într-o înaltă Școală Educativă a Românilor, — a Legionarismului, în speță — trebuie să fie mult mai complexă.

De pildă, accentuarea puternică a spiritualității creștine, luată drept călăuză supremă în eroismul etic și în eroismul național.

Și nu mă voi sfii, câtuși de puțin, de-a face, totdeodată, toate rezervele cu privire la pretinsa educație etnică ce se dă tinerei românce în cercetășie.

Intr'adevăr, cercetășia, care ar putea să fie un factor ideal determinant de conștiință supremă a imperativului istoric, românesc și creștin, sângeră prin două mari răni:

- toleranța religioasă, și
 - spiritul internaționalist,
- ambele elemente de mult divulgate ale massoneriei și roșiei propagande comuniste¹⁾.

În sprijinul afirmațiilor noastre ne vine relatarea unui caz extrem de grav, petrecut la Mediaș, relatare pe care o reproducem din ziarul „Porunca Vremii” Nr. 398, din Joi 14 Martie 1936:

„Mediaș, 10. — La Mediaș, de mai mulți ani a

1) Facând, într-o conferință la Cernăuți, aceleași afirmații — întemeiate, desigur — și cerând scoaterea unui articol foarte echivoc din Legea Cercetășului (articol care a fost, mai târziu, modificat) s'a cerut trimiterea mea în judecată, și, în urma unei anchete francmasonice, am fost revocat de la Școlile de ofițeri.

funcționat, sub auspiciile comandamentului Mării Legiuni din România, o cohortă de cercetași. Această cohortă, compusă exclusiv numai din jidani, — după cum era și firesc, avea de comandant un fiu a lui Iuda și anume pe pistruiatul *Farkaș Francisc*.

Nu știm dela cine a obținut acest hoit jidovesc autorizația de funcționare, dar știm precis că era „comandant” al acestei cohorte, purta uniformă de cercetaș, — cu fel de fel de insigne distinctive, beneficia de toate favorurile comandanților de cercetași și făcea instrucție cu toți purășii scursorilor galițiene din localitate.

Instrucția o făcea în limba lui Iuda, astfel că atunci când treceau pe stradă se putea auzi numărând „*Ehatt-Seni Ehatt-Seni*” spre indignarea generală.

Dar ceea ce constituie culmea sfidării și obrăsniceii jidovești, este imnul pe care și l'au făcut „cercetașii” din această cohortă, imn care desvăluie toate sentimentele acestui popor blestemat de Dumnezeu.

Iată textul așa cum l-am găsit scris, cu creionul, pe o pagină din cartea „Cercetașii” de Baden-Powell, de comandantul cușar *Farkaș Francisc*:

- „Tineri suntem cu brațe oțelite acum suntem,
- Vom răsturna ce-i rău și vom clădi la loc ce vrem,
- Tot înainte merg Eroii din Poporul meu,
- Fie azi drumul cât de greu.
- Suntem sătui de Galuth și de Goimii ticăloși,
- Noi am avut o țară și atâți oameni glorioși,
- Deacum vrem să fim urmașii demni de Macabei
- Jurăm cu toți să fim Evrei!
- A curs atâta sânge Evreesc nevinovat
- Și'n loc de ură, capul mai adânc l-am aplecat,
- De acum vom scoate pe poporul nostru din nevoi
- Aveți încredere în noi!”

În fața acestor strofe pline de ură la adresa creștinilor și de curaj pentru jivinele galițiene, rămâi consternat și te întrebi în ce țară trăești?

Este deci de datoria Comandamentului Marei Legiuni ca să intervină întreprinzând cercetări pe întreg cuprinsul țării și să constate dacă acest imn are un caracter general sau este numai opera libidinosului Farkaș Francisc din localitate.

Să se ia măsuri pentru desființarea tuturor cohortelor asemănătoare cu cea din Mediaș condusă de păduchele galițian Farkaș”....

Reproducând această notă, inima mi se umple de revoltă și tristețe. Cum, prin ce tehnică, prin ce operațiuni, manevrate din umbră și ignorate de oficialități, s'a ajuns la aruncarea unui pumn de noroi pe fruntea vitează a cercetășiei din vremea războiului de întregire? După massonerie și sforării comuniste, iată pe înșiși jidanii profitând de spiritul echivoc al cercetășiei de azi și infiltrându-și odraslele stacojii în ea.

Adevărata nouă educare a tinerei românce trebuie făcută cu totul în alt spirit, decât spiritul echivoc al cercetășiei actuale. De echivocul și toleranța acestui spirit, pot, larg, profita dușmanii neamului și nu numai agenții marxiști dar chiar propaganda revizionistă maghiară*). Augusta și nobila intenție regală de-a face să continue și astăzi cercetășia eroică din timpul marelui război, e, astfel, surprinsă și amăgită în sinceritatea ei.

Cred că noua educare a tinerei românce va reveni, în întregime, spiritului de vigoare și reîmprospătare moral-națională în lumina căruia crește și se desfășoară, ca un verde stindard, tineretul românesc de azi. Această școală de educare națională a femeiei, trebuie

*) La biserica reformată din Sibiu, în una din secțiunile cercetășești minoritare, s'au găsit, camuflate sub texte cercetășești, broșuri iredentiste maghiare.

neapărat făcută, căci trebuie să înțelegem ce prăpastie s'ar căsca, prin lipsa de pregătire națională sincronică a femeiei, între aceasta — rămasă sufletește pasivă în fața momentului istoric crucial — și bărbatul complet pregătit pentru noua misiune eroică și națională, pentru jertfă.

De pe acum, tinerele legionare, grupate în cetățui, își fac nu numai educația socială și națională, dar și pe aceia de gospodină harnică, din mâinele căreia să răsară obiecte de artă casnică, reînviind, astfel, și restimulând admirabila noastră artă poporană decorativă. În atelierul de lucru manual al Cetățuei legionare din București, războalele de țesut așteaptă de pe acum munca tânără a fetelor cărturare care, în orele libere dăruite de pauza între cursuri sau examene, vor măestri covoare românești, în ședințe de lucru comun, unde, în același timp, vor recepta și elemente de educație etic-națională*).

Hotărât, însă, cea dintâi mare misiune de azi a femeiei e *căminul*, pe care ea trebuie să-l facă, în întregime, *cămin* creștin și românesc.

În rezumat: cred, hotărât, în corespondențele sufletești ale femeiei române, care s'o integreze armonic în substanța eroică a imperativului istoric și românesc actual.

Prin misiunile ei ca *mamă, soție, camaradă, factor educativ creștin, moral și social*, precum și ca *element dinamic în stimularea elanului spiritual-național*, — femeia devine o sinteză de: *creștinătate, devotament, credință, abnegație, eroism și sacrificiu*.

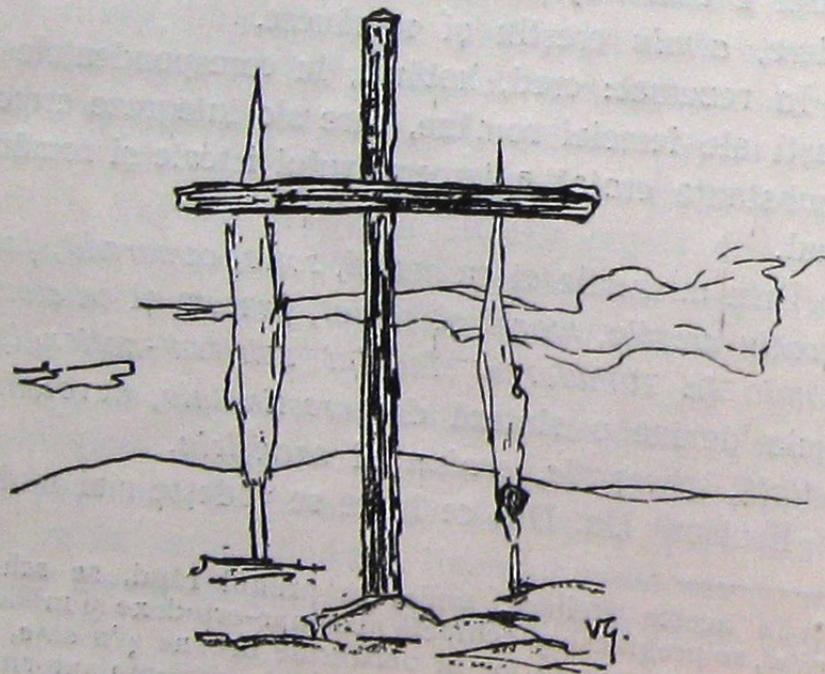
Eroism? Da. Din ce în ce se vedește mai mult că

*) În aceste ateliere, unde, în primul rând, se schimbă *spiritul*, se pregătesc și echipele misionar-ortodoxe și misionar-sociale pentru rolurile lor în periferiile urbane și în sate, activitate astăzi împiedicată cu strașnicie de vigilența autorităților care văd în aceste echipe de tinere legionare... anarhism și subversivitate!

femeia e chemată în fața tribunalului istoriei. Ea are, așa dar, o răspundere istorică, fiindcă *ea* poate dărui evoluției românești pe *învins*, dacă sufletul ei a fost static, slab și opac, sau pe *învingător*, dacă sufletul ei, plin de arginturi grele și apt de-a transfuziona avânt, dragoste și forță morală, a așezat cearcăn de luminiș pe tâmpile feciorului sau soțului, și lampadar aprins sub coasta lui.

În *căminul* pe care *ea* îl făptuește sau nu, în curățenie sufletească, credincioșie și dragoste de țară, se plămădesc înfrângerile sau biruințele, — dezertările și trădările, sau jertfa și lumina, de mai târziu.

Căci nu trebuie să uităm niciodată: prin femeie va porni în Patrie *lașul* sau *eroul*!

Balada Reginei cu nume de cântec

Balada Fetei dela Jiu

Balada Reginei cu nume de cântec

Doamne, sue-o albă și suavă
din trecut domnesc și ani de slavă.
Sue-o cu zăpezi și catifele
ca din crengi de zarzăr și lalele.
Dăruie-mi un stih de piatră rară,
să torn chipul Doamnei în brățară,
sau în mărtișor de cer să-l pun,
să mi-l poarte neamu'ntreg la sân.

Borangic regină... Albă, sfântă,
cum o sărbătoare, cum o nuntă.
Pusă'n jilț la curte argeșană
cu obraji de pergamută în maramă,
scrisă'n dulcea visului zăbavă,
numele ei: cântec de dumbravă.

Doamnă albă, ochi marini și aripi frânte,
a venit să plângă și să cânte,
să se legene ca piersicul bălan
ca un lan pe bărăganul dunărean,
și'n valahe plaiuri sânziene
cerul nordic să-l aducă între gene,
și'n tristețea mâinilor de crin
elegii germanice pe Rin....

Și-avea Doamna — fulg de lună nouă —
o copilă: fluture și rouă.
Dumnezeu din trandafiri i-o născocise
și i-o încălțase cu narcise.

Ea le 'ntinse mâinile, cățue,
lângă Vodă și odor s'o sue.

Doamnă albă, suflet-giuvaer,
poate că și-acolo, sus, în cer,
scrii, încet, un stih ca un parfum
sau pictezi cu stele un album,
și, cu Maica Domnului cea bună,
treceți line, limpezi, mână'n mână,
pe azurul drumului de lapte,
unde vă așteaptă, albi în noapte,
toți răniții dela șaptezeci și șapte.

Balada Fetei dela Jiu

La cumpăna apelor,
unde fierăstraele
munților - cărunților
retezau oștirile,
iar foamea parângului
cu dinți tari de cremene
în crivățul gloanțelor
ronțăia luceferii, —

sta o fată ca un pui de paltin,
o mezină ne'nfricată și șoimană,
și turnată'n strae ostășești...
Gleznele ei lungi de căprioară
funii tari se încordau în cisme.
Pletele-i de umbră și mireazmă
sub capelă soldățească se fereau
de săruturile vântului și lunii.
Fată de la Jiu, bulboană verde,
puiul stâncilor, zăpezii și furtunii...
Toate pajurile munților din jur
ii roteau în suflet cearcăn mare;
gârlele de pravăț, tunătoare,
coame răsvrătite-ardeau în trupu-i,
și în inimă-i, aprinsă, încrustată,
sta copita zimbrului de-azur.

Când soldații viscolii curgeau spre moarte,
curcubeu călit, turnat în teacă
de solzi tineri și de vitejie,
fata de la Jiu țășnea în frunte...

Și deodată, sfârtecații și betegii
luminau de răsărituri noi.

Ciungii aveau aripi de aramă,
și pe tălpi de fier călcau ologii.
Rănile se închideau în piepturi,
pipăite de serafi și vindecate —
Ochii scurși sclipeau a dimineață,
spartă, coasta se'mpletea pe-o rază...

Fată aprigă, sbucnită tinerețe,
cine, mare, 'n veac te-o fi uitat,
feciorelnic, scris în iureș, cneaz?
Care basm s'a despicat în două
și te-a repezit în leatul crâncen?
Fată strașnică, odraslă de ursoaică,
ai ieșit dintr'un bârlog, dospită,
din sălbăticiune și-auroră?
Zăbovit-ai până azi în stalactită,
alb, păstrată'n sticlă și 'nviată
din blestēm: mezină de jupan?
Curcubeul te-a născut pe-o creastă?
Fosta-i plod de tânără smeoaică,
ori copilă de pandur sau de haiduc?
Poate-ți fuse 'n zodii, taică: Jiul,
muică: veverița sau văpaia,
și te-au botezat de Sânt-Ilie,
cu călcăele de fulger sărutate,
pe mărăgăritare mari de ploae...

Că păreai crescută: răsmeriță,
din a Gruei-lui Novac sămânță.
Carnea ta: albuș spuzit de stele,
îndârjită de vârtej și bătăreț,
când după zăpada-ți viforată
porneau oștile ca haitele de lupi...

Fată de la Jiu, furtună castă,
gușter alb cu șoldu 'n centiron, —
poate, undeva, bălan logodnic
îți visa sub lămâiță și beteală
fecioria șerpuită 'ntre chesoane
și cu trăznetele morții logodită.

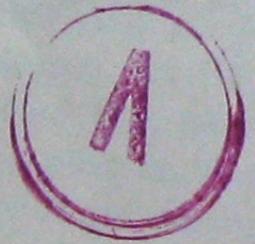
Ci în loc să vină
mire de sulfină,

sânii să-ți tămâe gura-i dragă,
umerii să-ți tremure lăute,
coapsa, nufăr lung să ți-o culeagă, —
a venit un mire de cenușe,
buza lui de schije să-ți sărute
cu otravă, mierea sânilor...
Spangă răsucită, jucăușe,
a mușcat din umeri ca din piersici.
Glonțul a răzbit precum un dinte
și-a scrâșnit prin coapsa ta cu mărăgărinte.

Iar la alba nuntă
pe-o geantă cărunță,
înfloreau pe cer
roșii flori de fier.
Șrapnele, obuze:
trandafiri de spușe.
Mine și rachete:
jerbii și buchete.
Reflector sub lună:
beteală, cunună.
Maci însângerați
pe piept de soldați.
Munții se plecau,
binecuvântau,
apele nunteau,
și nunteau horind,
schije de argint.....

Tunul de oțel
 ți-a fost vornicel;
 Staroste: cobuzul,
 și nănaș: obuzul.
 Iar fete nuntașe
 ce-ți duceau, gingașe,
 rochia, juvaerele,
 ți-au fost mitralierele.

Nuntă, sfântă nuntă,
 pe-o geană căruntă.....
 Nuntă de rubin,
 de fulger și crin,
 pentru fata Jiului,
 puiul curcubeului,
 odrasla gorunilor
 mezina furtunilor!

CUPRINSUL :

	<u>Pag.</u>
O lume tinăra și un moment istoric	3
Aderența feminină la eroismul tineretului actual	11
Tipul ideal al suavității feminine	13
Tipul feminin reprezentativ în eroismul spiritual-creștin	15
Femeia, în eroismul moral	18
Femeia, în eroismul național	27
Misiunea eroică a femeiei în fenomenul etic-social și spiri- tual-istoric, al vremii noastre	31
Misiunea etică și socială a femeiei	32
Misiunea spiritual-creștină a femeiei	34
Misiunea eroică-națională a femeiei	35
Balada Reginei cu nume de cântec	43
Balada Fetei dela Jiu	47

VERIFICAT

DE ACELAȘ:

Studențimea și idealul spiritual (1935) - epuizat

VA APARE CURÂND:

— Intre Arhanghelism și Luciferic —

— articole legionare —

PREȚUL 15 LE'
